

Gradivo k 11. točki dnevnega reda

Številka: 3541-1/2023-1

Šempeter pri Gorici, 18. januar 2023

Umestitev zbirnega centra za zbiranje komunalnih odpadkov v Občini Šempeter - Vrtojba v Občinski prostorski načrt

- *informacija*

OBČINSKEMU SVETU OBČINE ŠEMPETER - VRTOJBA

1. Pravne podlage

Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 81/22 - skl. US, 121/22 - ZUOKPOE, 160/22 - skl. US), v nadaljevanju ZVO-2 v svojem 233. členu določa, naslednje:

233. člen
(obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja)

(1) Obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja (v nadaljnjem besedilu: občinska javna služba) so:

- oskrba prebivalstva s pitno vodo;
- odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode;
- zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov;**
- obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov;
- odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov ter
- urejanje in čiščenje javnih površin.

(2) Objekti in naprave, potrebni za izvajanje občinskih javnih služb iz prvega odstavka tega člena, so infrastruktura lokalnega pomena in morajo biti evidentirani v zbirnem katastru gospodarske javne infrastrukture oziroma drugih katastrih, v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje.

(3) Vlada podrobneje predpiše:

- vrste dejavnosti in naloge, ki se izvajajo v okviru občinskih javnih služb iz prvega odstavka tega člena;
- vrste komunalnih odpadkov, ki so predmet občinske javne službe, in postopke obdelave odpadkov, ki se izvajajo v okviru občinskih javnih služb, ter pogoje za izvajanje občinskih javnih služb iz 3., 4. in 5. točke prvega odstavka tega člena;
- uporabnike občinske javne službe iz prvega odstavka tega člena, njihove obveznosti in izjeme od njene obvezne uporabe ter
- metodologijo za oblikovanje cen, oskrbovalne standarde, tehnične, vzdrževalne, organizacijske in druge ukrepe ter normative za opravljanje občinskih javnih služb iz prvega odstavka tega člena.

(4) Občina predpiše ureditev občinskih javnih služb iz prvega odstavka tega člena ter zagotovi njihovo izvajanje v skladu z določbami tega zakona, predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, in predpisi, ki urejajo gospodarske javne službe.

(5) Če občina ne zagotovi izvajanja občinske javne službe iz prvega odstavka tega člena ali ne opravi nalog občinske javne službe iz tretjega odstavka tega člena, ju zagotovi država na območju občine in za njen račun. Način zagotovitve iz prejšnjega stavka določi Vlada.

(6) Najemnina, ki jo občina za uporabo javne infrastrukture, ki jo ima v lasti ali finančnem najemu, zaračuna izvajalcu občinske javne službe iz prvega odstavka tega člena, je namenski prejemek občinskega proračuna.

(7) Sredstva, zbrana z najemnino iz prejšnjega odstavka, lahko občina porablja samo za gradnjo ali vzdrževanje občinske gospodarske javne infrastrukture, ki je skladna z načrtom razvojnih programov občinskega proračuna in namenjena izvajanju občinskih javnih služb iz prvega odstavka. Z odlokom, s katerim se sprejme občinski proračun, občina sredstva iz prejšnjega odstavka določi kot namenski prihodek.

(8) V predpisih iz četrtega odstavka tega člena občina predpiše tudi nadzor nad izvajalci in uporabniki storitev občinskih javnih služb.

(9) Strokovni nadzor nad izvajalci občinske javne službe iz prvega odstavka tega člena opravlja občina. Strokovni nadzor obsega zlasti nadzor nad:

- gospodarjenjem z objekti in napravami, potrebnimi za izvajanje občinske javne službe;
- poslovanjem in učinkovitostjo, racionalnostjo in namensko porabo proračunskih sredstev in sredstev, ki jih za storitve občinske javne službe plačujejo uporabniki.

(10) Pri izvajanju strokovnega nadzora ima občina pravico:

1. pregledati prostore, objekte, postroje, naprave, delovna sredstva, napeljave, predmete, blago, snovi, poslovne knjige, pogodbe, listine in druge dokumente ter poslovanje in dokumentacijo izvajalca občinske javne službe ter zahtevati izdelavo pisne oblike dokumentacije, ki mora verodostojno potrjevati elektronsko obliko, če se hrani v elektronski obliki;

2. ugotavljati način izvajanja storitev občinske javne službe pri izvajalcu javne službe, s soglasjem uporabnika pa tudi pri uporabniku;

3. brezplačno vzeti vzorce materialov in opreme za potrebe preiskav;

4. fotografirati ali posneti na drug nosilec vizualnih podatkov prostore, objekte, postroje, napeljave in druge predmete izvajalca občinske javne službe, s soglasjem uporabnika pa tudi pri uporabniku, ter jih pozneje reproducirati;

5. opraviti druga dejanja, ki so v skladu z namenom strokovnega nadzora.

(11) V postopku strokovnega nadzora lahko občina naloži izvajalcu občinske javne službe, da v določenem roku odpravi nepravilnosti, ugotovljene v okviru strokovnega nadzora iz desetega odstavka tega člena.

(12) Občina izvaja javno službo iz 1. točke prvega odstavka tega člena neposredno in neprofitno.

(13) Če se občinska javna služba iz prvega odstavka tega člena izvaja s podelitvijo koncesije, lahko koncedent razdre koncesijsko pogodbo, če koncesionar:

1. ne ravna v skladu z izvršljivimi odločbami državnih organov, organov lokalnih skupnosti ali nosilcev javnih pooblastil;
2. pri izvajanju javne službe krši predpise oziroma pravila stroke;
3. krši določila koncesijskega akta ali koncesijske pogodbe tako, da od njega ni več mogoče pričakovati pravilnega in kakovostnega izvajanja javne službe, ali
4. ne odpravi nepravilnosti v roku iz prejšnjega odstavka.

Vlada je zadeve, ki so navedene v 3. odstavku 233. člena glede obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov podrobneje uredila z vrsto uredb, ki jih na tem mestu naštejemo, za nadaljnjo razlago pa bomo uporabili zgolj relevantna določila.

- Uredba o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov (Uradni list RS, št. 33/17, 60/18, 49/20 - ZIUZEOP, 44/22 - ZVO-2),
- Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22),
- Uredba o odlagališčih odpadkov (Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16, 37/18 in 13/21),
- Uredba o embalaži in odpadni embalaži (Uradni list RS, št. 54/21, 208/21 in 120/22),
- Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom (Uradni list RS, št. 39/10),
- Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS, št. 99/13, 56/15 in 56/18),
- Uredba o ravnanju z odpadnimi jedilnimi olji in mastmi (Uradni list RS, št. 70/08),
- Uredba o odpadni električni in elektronski opreми (Uradni list RS, št. 55/15, 47/16, 72/18, 84/18 in 108/20),
- Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji (Uradni list RS, št. 3/10, 64/12, 93/12, 103/15, 84/18 in 101/20),
- Uredba o ravnanju z izrabljenimi gumami (Uradni list RS, št. 63/09 in 84/18),
- Uredba o odpadnih nagrobnih svečah (Uradni list RS, št. 25/19),
- Uredba o ravnanju z odpadnimi zdravili (Uradni list RS, št. 105/08 in 84/18),
- Uredba o ravnanju z odpadnimi fitofarmacevtskimi sredstvi, ki vsebujejo nevarne snovi (Uradni list RS, št. 119/06 in 84/18),
- Uredba o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08),

- Uredba o ravnanju z odpadki, ki vsebujejo azbest (Uradni list RS, št. 34/08),
- Uredba o izvajanju Uredbe (ES) o pošiljkah odpadkov (Uradni list RS, št. 78/16 in 94/21), ter
- Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/12, 109/12, 76/17, 78/19, 49/20 - ZIUZEOP, 44/22 - ZVO-2).

Občina Šempeter - Vrtojba je skladno z določili Zakona o gospodarskih javnih službah (ZGJS) in Zakona o varstvu okolja (ZVO-2) normativno uredila z Odlokom o načinu izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov v Občini Šempeter - Vrtojba (Uradni list RS, št. 128/20 in 51/21) upošteva že navedene vladne uredbe.

2. Zbirni center

V 2. členu Uredbe o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov je definicija zbirnega centra določena takole:

29. zbirni center je zbirni center v skladu s predpisom, ki ureja odpadke, namenjen za prevzemanje, predhodno sortiranje in predhodno skladiščenje komunalnih odpadkov.

Predpis, ki ureja odpadke, torej Uredba o odpadkih pa v 3. členu določa:

23. zbirni center je objekt za prevzemanje odpadkov, vključno z njihovim predhodnim sortiranjem in predhodnim skladiščenjem za namene prevoza do naprave za obdelavo odpadkov.

V zbirnem centru se odpadki samo prevzemajo, predhodno sortirajo in predhodno skladiščijo za namen čim prejšnjega prevoza do naprave za obdelavo odpadkov. **V zbirnem centru se odpadki ne obdelujejo, predelujejo, skladiščijo ali odlagajo.** Zbirni center ni odlagališče niti smetišče. Zbirni center ni center za ravnanje z odpadki.

Uredba o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov v 18. in 19. členu določa:

18. člen (zbirni center)

(1) Izvajalec javne službe v zbirnem centru zbira:

1. nevarne komunalne odpadke iz priloge 2, ki je sestavni del te uredbe,
2. nenevarne komunalne odpadke iz priloge 2 te uredbe,
3. OEEO v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z odpadno električno in elektronsko opremo,
4. kosovne odpadke in
5. izrabljene gume v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z izrabljenimi gumami.

(2) Zbirni center je namenjen za prepuščanje odpadkov vsem izvornim povzročiteljem komunalnih odpadkov.

(3) Ne glede na določbo 1. točke četrtega odstavka 3. člena te uredbe je zbirni center namenjen tudi za prepuščanje odpadne embalaže, ki ni komunalni odpadki, ki nastaja pri opravljanju trgovinske ali storitvene dejavnosti, tistim izvornim povzročiteljem teh odpadkov, ki se o tem dogovorijo z izvajalcem javne službe.

(4) **Na območju vsake občine mora biti za izvajanje javne službe zbiranja en zbirni center.**

(5) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka zbirnega centra ni treba urediti na območju občine, ki ima manj kot 3.000 prebivalcev ali če je v okviru javne službe zbiranja zagotovljeno, da lahko izvorni povzročitelji komunalnih odpadkov prepuščajo odpadke iz prvega odstavka tega člena v zbirnem centru na območju druge občine ter

- 1. javno službo zbiranja v obeh občinah izvaja isti izvajalec javne službe in**
- 2. se občini dogovorita o skupni uporabi tega zbirnega centra ali je ta zbirni center skupna infrastruktura lokalnega pomena obeh občin.**

(6) Ne glede na določbe tretjega in četrtega odstavka tega člena je treba za vsako naselje z več kot 20.000 prebivalci urediti en zbirni center, za naselje z več kot 100.000 prebivalci pa enega na vsakih 80.000 prebivalcev.

(7) Izvajalec javne službe mora odpadke iz prvega odstavka tega člena v zbirnem centru prevzemati najmanj 30 ur na teden, od tega najmanj 10 ur po 15. uri in najmanj dve soboti na mesec po štiri ure.

(8) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko izvajalec javne službe v zbirnem centru na območju občine, ki ima manj kot 3.000 prebivalcev, zagotovi krajši čas prevzemanja odpadkov, če imajo prebivalci občine, ki ima manj kot 3.000 prebivalcev, zagotovljeno prepuščanje odpadkov v zbirnem centru na območju druge občine.

19. člen
(ureditev zbirnega centra)

(1) Zbirni center mora biti kot infrastruktura lokalnega pomena v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja, vpisan v kataster gospodarske infrastrukture v skladu s predpisi o urejanju prostora.

(2) Zbirni center upravlja izvajalec javne službe.

(3) Zbirni center mora biti načrtovan, zgrajen, urejen in opremljen v skladu z zahtevami iz priloge 3, ki je sestavni del te uredbe, za:

1. prevzem odpadkov iz prvega odstavka prejšnjega člena,
2. prevzem odpadkov, ki jih izvajalec javne službe zbiranja zbere po sistemu od vrat do vrat, v zbiralnicah in s premično zbiralnico in jih ne odda neposredno v nadaljnje ravnanje,
3. tehtanje prevzetih, predhodno skladiščenih in oddanih odpadkov ter
4. predhodno razvrščanje in predhodno skladiščenje prevzetih odpadkov.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek zbirnega centra ni treba urediti in opremiti za tehtanje prevzetih, predhodno skladiščenih in oddanih odpadkov, če izvajalec javne službe zagotovi tehtanje odpadkov iz sedmega odstavka tega člena v drugem zbirnem centru, ki ga kot izvajalec javne službe upravlja na geografsko zaokroženem območju, ali pred oddajo odpadkov v nadaljnje ravnanje.

(5) Zbirni center mora biti urejen in vzdrževan tako, da:

1. uporabnik lahko prepusti odpadke na preprost način in brez dodatnega ravnanja z njimi, ki bi lahko pomenilo nevarnost za človekovo zdravje in
2. se zaradi prepuščanja odpadkov z njimi ne onesnažuje okolje v zbirnem centru ali njegovi okolici ter ni čezmerne obremenjevanja s hrupom in neprijetnimi vonjavami.

(6) V zbirnem centru mora nevarne komunalne in kosovne odpadke od uporabnikov prevzemati oseba, ki je usposobljena po programu izobraževanja o nevarnih lastnostih odpadkov in ravnanju z nevarnimi odpadki iz predpisa, ki ureja odpadke.

(7) Izvajalec javne službe mora stehitati vse odpadke, ki jih prevzame v zbirnem centru, in vse odpadke, ki jih odda v nadaljnje ravnanje. Do oddaje v nadaljnje ravnanje mora z njimi ravnati tako, da je mogoča njihova obdelava v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki.

(8) Izvajalec javne službe mora v zbirnem centru omogočiti izvajalcu priprave za ponovno uporabo, da vsaj iz prevzetega odpadnega tekstila, oblačil in kosovnih odpadkov izloči odpadke, primerne za pripravo za ponovno uporabo, in mu jih oddati.

(9) Kosovne odpadke, ki jih odda v pripravo za ponovno uporabo, odda kot odpadke s številko odpadka 20 03 07.

Dodatno pa Uredba o odpadkih v 32. členu določa

32. člen

(zbirni center)

- (1) Zbirni center mora imeti izvedeno ustrezno tehnično varovanje objekta ali območja, tako da je vanj prepreden vstop nepooblaščenih oseb, še zlasti izven obratovalnega časa.
- (2) Zbiralec, ki lahko hkrati predhodno skladišči več kot 50 ton gorljivih ali vnetljivih nevarnih odpadkov v objektu ali izven objekta ali več kot 500 ton gorljivih ali vnetljivih nenevarnih odpadkov v objektu, mora za izvajanje dejavnosti zbiranja odpadkov zagotoviti, da je na lokaciji zbirnega centra 24 ur na dan in 365 dni na leto prisotna varnostna služba, ki izven obratovalnega časa izvaja urni pregled celotne lokacije ali nadzoruje celotno območje skladiščenih odpadkov z ustreznimi tehničnimi sistemi nadzora, kot je varnostni videonadzor ali termovizijski nadzor, vezan na sistem alarmiranja.
- (3) Ne glede na prejšnji odstavek mora zbiralec, ki na prostem predhodno skladišči 200 m³ ali več trdnih gorljivih odpadkov, zagotoviti, da zbirni center izpolnjuje zahteve iz predpisa, ki ureja skladiščenje trdnih gorljivih odpadkov na prostem.
- (4) Na območju zbirnega centra je prepovedana uporaba odprtega ognja, kajenja ter vročih ali iskrečih se virov.
- (5) Zbirni center mora imeti na vidnem mestu obešen pisni seznam ukrepov varstva okolja iz prejšnjega člena in prejšnjih odstavkov tega člena, ki jih izvaja, ter tlorisni raspored skladiščnih prostorov ali območij, na katerih se predhodno skladiščijo odpadki s podobnimi nevarnimi ali fizikalnimi lastnostmi. Pisni seznam ukrepov in tlorisni raspored skladiščnih prostorov ali območij iz prejšnjega stavka morata biti v primeru odprtih skladišč izdelana tako, da sta odporna proti vremenskim razmeram.
- (6) Zbirni center mora imeti poleg podatkov iz prejšnjega odstavka na vidnem mestu objavljen tudi podatek o zmogljivosti predhodnega skladiščenja nevarnih odpadkov in podatek o zmogljivosti predhodnega skladiščenja nenevarnih odpadkov, ki mora biti določena na način, da omogoča varno skladiščenje v skladu s to uredbo.
- (7) Ukrepe varstva okolja iz prejšnjega člena in tega člena in njihovo izvajanje preverja pristojna inšpekcija.

Občina je torej skladno z Uredbo o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov dolžna zagotoviti zbirni center. Izjemoma ga občini ni potrebno zagotoviti, če je v okviru javne službe zbiranja zagotovljeno, da lahko izvorni povzročitelji komunalnih odpadkov prepuščajo odpadke v zbirnem centru na območju druge občine ter javno službo zbiranja v obeh občinah izvaja isti izvajalec javne službe in se občini dogovorita o skupni uporabi tega zbirnega centra ali je ta zbirni center skupna infrastruktura lokalnega pomena obeh občin.

Uredba o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov je začela veljati v letu 2017, vendar je tudi prej (od leta 2001) veljavna Odredba o ravnanju z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki vsebovala vsebinsko enaka določila.

Zbirni center v Stari Gori je v celoti v lasti Mestne občine Nova Gorica in nikoli ni bi skupna infrastruktura lokalnega pomena. Skupna infrastruktura lokalnega pomena bi postal center za ravnanje z odpadki RCERO, katerega izgradnja je sicer na žalost odpadla in v katerem bi občina Šempeter - Vrtojba nastopala kot solastnica. S sosednjo občino bi se sicer bilo možno dogovoriti o skupni uporabi njihovega zbirnega centra, vendar pa glede na vse okoliščine ni bilo mogoče zagotoviti, da bo javno službo zbiranja v obeh občinah izvajal isti izvajalec javne službe. Nobeden od občinskih odlokov o izvajanju predmetne gospodarske javne službe v vseh občinah, kjer je gospodarsko javno službo izvajala Komunala Nova Gorica d. d., namreč ne določa in nikoli ni določal, da občine zagotavljajo skupno izvajanje gospodarske javne službe. Mestna občina Nova Gorica je imela med leti 2010 in 2020 veljavno podeljeno koncesijo, ostalih pet občin pa ne in je Komunala Nova Gorica d. d. gospodarsko javno službo izvajala na osnovi leta 2001 sklenjenih pogodb in aneksov, ki so bile vsaj od leta 2006 v nasprotju z Zakonom o

gospodarskih javnih službah. Glede tega je bilo per občin v po moji oceni velikem prekršku, kar je občina Šempeter - Vrtojba poskusila odpraviti, vendar žal neuspešno vse do leta 2020. Tudi v letu 2020 sprva ni nič kazalo na to, da bi veliko nepravilnost, da zasebno podjetje izvaja gospodarsko javno službo, ne da bi za to pridobilo predpisane koncesije, občine odpravile z skupnim javnim razpisom za razpis vseh šestih koncesij v posameznih občinah. V tem primeru bi bilo namreč zagotovljeno, da bo izvajalec predmetne gospodarske javne službe isti v vseh občinah.

Uporaba zbirnega centra v Stari Gori in občasno odprte zbiralnice na Lavžniku je bila z vidika predpisov o zbiranju komunalnih odpadkov popolnoma neustrezna. Občani so imeli zelo omejeno možnost prepuščanja nevarnih komunalnih odpadkov (ostanki lakov, topil, čistil, baterije in podobno), kosovnih odpadkov (odpadno pohištvo, vzmetnice in podobno), odslužene električne in elektronske opreme, izrabljene gume, odpadno jedilno olje in druge odpadke. Zbirni center v Stari Gori je za vsakdanjo rabo uporabnikov z območja Občine Šempeter - Vrtojba preprosto predaleč, zbiralnica na Lavžniku pa je imela popolnoma neustrezen urnik odprtja, zato so se odpadki, ki se zbirajo v zbirnem centru, velikokrat puščali kar na ekoloških otokih izven namenskih posod, mešali so se v posode z mešanimi odpadki ali zelenim vrtnim odpadom, puščalo se jih je tudi pred vrati zbiralnice na Lavžniku. Ekološki otoki so bili razen izjem bolj kot ne zašarjeni in zamazani, enako so bile slabo vzdrževane tudi namenske posode, čeprav je to predpisana naloga izvajalca javne službe.

Ko je izvajalec GJS zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov v juniju 2020 občini odpovedal pogodbo s šest mesečnim odpovednim rokom, je večkrat v svojih dopisih zatrdil, da bo z izvajanjem gospodarske javne službe prenehal 2. 1. 2021. Na predlog občine, da bi službo izvajal do objave novega javnega razpisa za podelitev koncesije, je ponovno zatrdil, da je pogodbo odpovedal in da gospodarske javne službe ne bo več izvajal.

Skladno s predpisi je občina bila dolžna zagotoviti izvajanje gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov. Po preverjanju trga skladno z zakonom o javnih naročilih, je občina ugotovila, da bo zelo težko zagotoviti take pogoje, da bi se na občinski razpis za koncesijo prijavilo več ponudnikov, lahko bi se zgodilo, da bi se tudi ne nobeden. Ker je bila občina v časovni stiski, je bilo pričakovati tudi »izsiljevanje« z visokimi ponujenimi cenami. Brez lastnega zbirnega centra pa občina sploh ne bi imela možnosti izbrati drugega ponudnika kot tistega, ki je že izvajal gospodarsko javno službo v Mestni občini Nova Gorica. **Na tak način vnaprej določen izvajalec gospodarske javne službe bi pomenil eklatantno kršitev predpisov o javno-zasebnem partnerstvu in javnem naročanju.**

Občinska uprava je preverila tudi možnost, da bi izvajanje javne službe prevzelo katero od bližnjih javnih podjetij, ki izvajajo tovrstne javne službe v bližnjih občinah na Severnem Primorskem, a se je izkazalo, da ni za pričakovati, da bi se to v resnici zgodilo.

3. Status odpovedane pogodbe

Pogodba o zbiranju in odvozu in odlaganju komunalnih odpadkov in njim podobnih odpadkov iz industrije, obrti in storitvenih dejavnost, vključno z ločeno zbranimi frakcijami v Občini Šempeter - Vrtojba, ki jo je prejšnji izvajalec gospodarske javne službe odpovedal, je bila sklenjena za obdobje od 1. 5. 2001 do 30. 4. 2011 in sicer na podlagi občinskega odloka iz leta

2000, ki je takrat predpisoval, da se gospodarska javna služba ravnanja s komunalnimi odpadki in odlaganja ostankov komunalnih odpadkov izvaja z vlaganjem občinskega kapitala v dejavnost oseb zasebnega prava. Takrat veljavni Zakon o gospodarskih javnih službah iz leta 1993 je tako ureditev dopuščal.

Zakon o javno-zasebnem partnerstvu, ki je bil v uradnem listu objavljen v decembru 2006 pa je določilo Zakona o gospodarskih javnih službah, da je mogoče gospodarske javne službe izvajati način, da se javni kapital vlaga v dejavnost oseb zasebnega prava odpravil in občina bi morala svoje predpise o izvajanju gospodarskih javnih služb s spremenjenim zakonom uskladiti in izpeljati predpisane postopke, da bi se gospodarske javne službe lahko izvajale zakonito.

Kaj se je dogajalo med leti 2007 in 2010 ne vem, ko pa se je približal rok izteka pogodbe 30. 4. 2011, je bila občina soočena z dejstvom, da bi bilo potrebno že pred leti oddati koncesijo za izvajanje javne službe, ali zagotoviti izvajanje gospodarske javne službe v javnem podjetju ali v režijskem obratu.

Zaradi nujnosti nepretrganega izvajanja gospodarske javne službe, saj odpadki ne morejo zastajati pri uporabnikih ali na prevzemnih mestih (ekoloških otokih) je občina sklenila aneks k pogodbi, s katerim je bila veljavnost pogodbe podaljšana do objave javnega razpisa za koncesijo.

V naslednjih letih je bilo skupaj s sosednjimi občini opravljenih nekaj naporov, da bi izvajanje javne službe uredili na podlagi predpisov, vendar pa so poskusi prej ali slej propadli. Mestna občina Nova Gorica je v letu 2010 sama oddala koncesijo, nikoli mi niso bili pojasnjeni razlogi, da tega niso storile vse občine s skupnim javnim razpisom.

Nekaj časa je bila aktualna tudi pobuda, da bi občine deleže zasebnikov v gospodarski družbi Komunala Nova Gorica d. d. odkupile od zasebnikov in bi družbo oblikovale kot javno podjetje. Pogoji, ki ga mora izpolniti javno podjetje je, da je v 100 % javni lasti. Poskusi odkupa deležev so propadli, saj so bila pričakovanja zasebnih delničarjev glede kupnine in drugih pogojev velika. Komunala Nova Gorica d.d. je izkazovala v svojih bilancah tudi relativno visok bilančni dobiček, ki ga je v več letih izplačevala delničarjem. Dobiček je nastajal pretežno z izvajanjem različnih javnih služb.

Ker se je protipravno stanje vleklo, sta občini Občina Miren - Kostanjevica in Občina Kanal ob Soči v letu 2017 pooblastili Občino Šempeter - Vrtojba, da izvede postopek za podelitev koncesij za izvajanje obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov v Občini Šempeter - Vrtojba, Občini Miren - Kostanjevica in Občini Kanal ob Soči, ter v komisijo za izvedbo postopka imenovali svoja člana. Tako so Občine Šempeter - Vrtojba, Občina Miren - Kostanjevica in Občini Kanal ob Soči dne 31. 10. 2017 objavile javni razpis za podelitev koncesije za izvajanje obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov v Občini Šempeter - Vrtojba, Občini Miren - Kostanjevica in Občini Kanal ob Soči. Na razpis sta prispeli dve prijavi in sicer: Komunala Nova Gorica d.d. in Publikus gospodarjenje z odpadki d.o.o., Ljubljana.

Naročnik je dne 31. 1. 2018 na podlagi prejetih prijav na javni razpis za podelitev koncesije za izvajanje obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov na območju Občine Šempeter - Vrtojba, Občine Miren - Kostanjevica in Občine Kanal ob Soči, sposobnost za sodelovanje v postopku konkurenčnega dialoga priznal obema prijavljenima kandidatom, in sicer: Komunala Nova Gorica d.d., Cesta 25. junija 1, 5000 Nova Gorica in Publikus d.o.o., Vodovodna cesta 97, 1000 Ljubljana. Postopek bi se moral nadaljevati z izbiro najugodnejšega ponudnika, vendar za nadaljevanje postopka ni bilo interesa vseh sodelujočih strani, zato je bil postopek ustavljen.

Komunala Nova Gorica d. d. je tako še vedno v petih občinah izvajala gospodarsko javno službo v neskladju s predpisi. Poenostavljeno povedano, gospodarsko javno službo je izvajala, ne da bi bila izbrana kot koncesionar z javnim razpisom, ki ga je od leta 2006 predpisoval zakon o javno zasebnem partnerstvu. Odgovornost za tako stanje je bila vsekakor na občinah, (nedovoljeno) korist od tega pa je imel izvajalec.

Tudi če prejšnji izvajalec javne službe pogodbe v sredini leta 2020 ne bi odpovedal, bi občina izvajanje gospodarske javne službe morala uredi skladno s predpisi, saj se je izvajala brez pravega pravnega temelja že od leta 2006. Občina Šempeter - Vrtojba je izvajanje gospodarske javne službe želela urediti, in to čim prej. Več let smo se z ostalimi občinami usklajevali, da bi po izteku koncesije v Mestni občini Nova Gorica razpisali koncesije za vseh šest občin ožje Goriške z istim javnim razpisom, vendar tudi v letu 2020 ni bilo prave pripravljenosti za to, dokler se niso razmere spremenile z odpovedjo pogodbe prejšnjega izvajalca gospodarske javne službe Občini Šempeter - Vrtojba.

4. Spremenjene okoliščine v letu 2020

Občinska uprava je skladno z Zakonom o javnem naročanju preverila tržišče, da bi občina sama razpisala koncesijo, tako kot je to določal takrat veljavni občinski odlok. Izkazalo se je, da razen izvajalca, ki je pogodbo odpovedal in zahteval povišanje cen, ni bilo drugih izvajalcev, ki bi se bili pripravljene na občinski razpis prijaviti. Razlog je bil verjetno tudi v tem, da bi ne mogli zagotoviti zbirnega centra, občina pa s tako infrastrukturo sama ni razpolagala. Dotedanji izvajalec je zahteval višjo ceno za izvajanje javne službe, ni pa bilo niti gotovo, da se bo na občinski razpis prijavil, saj je bilo več kot očitno, da želi občinsko upravo spraviti v časovno stisko in jo na tak način »prisiliti«, da sprejme njegove pogoje.

Občinska uprava je bila prisiljena poiskati rešitev, ki bo v skladu s predpisi uredila izvajanje predmetne gospodarske javne službe. Glede na to, da tudi bližnja javna podjetja niso izrazila pripravljenosti, da bi v Občini Šempeter - Vrtojba izvajala predmetno javno službo, je bila edina možnost da občina organizira izvajanje javne službe v svojem režijskem obratu.

Na 19. redni seji 17. 9. 2020 je občinski svet sprejel spremenjen Odlok o gospodarskih javnih službah v Občini Šempeter - Vrtojba, spremenjen Odlok o ustanovitvi Režijskega obrata Občine Šempeter - Vrtojba in spremenjen Odlok o načinu izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov v Občini Šempeter - Vrtojba. Ko so premenjeni odloki stopili v veljavo 26. 9. 2020, je bila naloga občinske uprave in režijskega obrata, da odloke izvaja in gospodarsko javno službo skladno z njimi uredi. Na isti seji je

občinski svet sprejel tudi Odlok o rebalansu proračuna Občine Šempeter - Vrtojba za leto 2020 št. 2, s katerim je občina med drugim zagotovila potrebna sredstva za vzpostavitev svojega zbirnega centra na kamionskem parkirišču in nakup potrebnih osnovnih sredstev. V vseh gradivih je bilo jasno navedeno, da namerava občina vzpostaviti svoj zbirni center na kamionskem parkirišču.

5. Izvajanje javne službe v režijskem obratu

Režijski obrat je izvajanje obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov začel izvajati 4. 1. 2021 na prvi delovni dan po novoletnih praznikih. Že v prvem tednu izvajanja gospodarske javne službe je bilo jasno, da je režijski obrat z pogodbenimi partnerji, ki jih je izbral po za občino predpisanih postopkih s področja javnega naročanja, sposoben gospodarsko javno službo izvajati kvalitetno, nepretrgoma, s časom pa se je izkazalo tudi, da z nižjimi stroški, kot jih je obračunaval prejšnji izvajalec gospodarske javne službe.

Za izvajanje gospodarske javne službe je bilo potrebno zagotoviti tudi zbirni center, ki ga je občina kot nujne inčasne ukrepe izvedla (uredila) na kamionskem parkirišču. To je bil edini prostor, na katerem je bilo mogoče v času, ki je bil na voljo, urediti zbirni center, kot ga predpisujeta Uredba o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov in Uredba o odpadkih. Da zbirni center izpolnjuje vse predpisane pogoje, je bilo kasneje ugotovljeno tudi v inšpekcijskem postopku okoljske inšpekcije, ki je bil po odpravi manjših pomanjkljivosti ustavljen.

V tistem času občinska uprava še ni nedvoumno vedela, ali za izgradnjo zbirnega centra potrebuje kakšna dovoljenja s področja graditve objektov. »Zbirni centri« (v bistvu zbiralnice) kot je bil na Lavžniku niso imeli nobenih dovoljenj (podobni v drugih občinah s katerim upravlja Komunala Nova Gorica d.d. jih še vedno nimajo) iz uredb pa ni bilo mogoče takoj ugotoviti ali zbirni center sodi med objekte, ki potrebujejo gradbeno dovoljenje. S časom je občinska uprava ugotovila, da zbirni center spada med objekte, ki potrebuje gradbeno dovoljenje, zelo kmalu pa smo ugotovili tudi, da po veljavnih prostorskih aktih na kamionskem parkirišču ne moremo pridobiti gradbenega dovoljenja, čeprav smo lahko zadostili vsem zahtevam.

Da zbirni center nima gradbenega dovoljenja oz. da občina kamionsko parkirišče uporablja v nasprotju z veljavnim uporabnim dovoljenjem je ugotovil tudi gradbeni inšpektor. Na inšpekcijsko odločbo se je občina pritožila, kasneje pa sprožila tudi upravni spor, saj menimo, da smo izvedli nujne inčasne ukrepe, kot jih predpisuje Gradbeni zakon GZ-1 v 2. odstavku 1. člena, ki pravi:

1. člen (vsebina in uporaba zakona)

(1) Ta zakon ureja pogoje za graditev objektov in druga vprašanja, povezana z graditvijo objektov.

(2) Določbe tega zakona se ne uporabljajo za graditev objektov v času, ko jih je treba nemudoma izvesti za odvratanje nevarnosti in povzročitve nadaljnje škode ob neposredni ogroženosti ali nastanku naravnih in drugih nesreč ali če gre za vojaško-inženirske objekte, zaklonišča ali druge zaščitne objekte med izrednim ali vojnim stanjem, razen če ta zakon določa drugače.

(3) Določbe tega zakona se ne uporabljajo tudi za graditev objektov:

- v rudniškem prostoru, ki so v neposredni povezavi z raziskovanjem, izkoriščanjem ali opustitvijo izkoriščanja mineralnih surovin v skladu s predpisi, ki urejajo rudarstvo;

- ki pomenijo agromelioracije ali pomožno kmetijsko-gozdarsko opremo v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijska zemljišča.

(4) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašajo:

1. Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L št. 206 z dne 22. 7. 1992, str. 7), zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2013/17/EU z dne 13. maja 2013 o prilagoditvi nekaterih direktiv na področju okolja zaradi pristopa Republike Hrvaške (UL L št. 158 z dne 10. 6. 2013, str. 193), v delu, ki se nanaša na združitev presoje sprejemljivosti nameravane gradnje objekta za naravo s postopki dovoljevanja po tem zakonu;

2. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 327 z dne 22. 12. 2000, str. 1), zadnjič spremenjena z Direktivo Komisije 2014/101/EU z dne 30. oktobra 2014 o spremembi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 311 z dne 31. 10. 2014, str. 32), v delu, ki se nanaša na zahtevo po predhodnem dovoljenju nad zajezovanjem sladke površinske vode ali na umetno napajanje ali bogatenje podzemne vode, kadar se to nanaša na objekt, za katerega je s tem zakonom predpisana pridobitev gradbenega dovoljenja;

3. Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L št. 376 z dne 27. 12. 2006, str. 36) v delu, ki se nanaša na regulacijo dejavnosti izvajanja del pri graditvi objektov;

4. Direktivo 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L št. 26 z dne 28. 1. 2012, str. 1), zadnjič spremenjena z Direktivo 2014/52/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o spremembi Direktive 2011/92/EU o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L št. 124 z dne 25. 4. 2014, str. 1), v delu, ki se nanaša na združitev presoje vplivov na okolje javnih in zasebnih gradenj s postopki dovoljevanja po tem zakonu.

Postopek še ni končan.

Vse kar je občina postavila na kamionskem parkirišču je montažne narave, brez temeljev in je mogoče brez velike škode prestaviti na drugo lokacijo, če bi se ta izkazala za ustrezno ali ustrežnejšo. Zavedamo se, da nujni in začasni ukrepi za katere ni potrebno pridobiti gradbenega dovoljenja, ne morejo trajati v nedogled in da je potrebno stanje trajno (oziroma za nedoločen čas) urediti.

Ocena občinske uprave je, da je lokacija zbirnega centra v vogalu kamionskega parkirišča na približno 3.500 m² trenutno edina možna in da je ustrezna tako za uporabnike kot tudi za izvajanje gospodarske javne službe tako z vidika potencialnega obremenjevanja okolja kot stroškovnega vidika. Zato je občinska uprava tudi predlagala posebno urejevalno enoto, katere obod poteka po sedaj postavljeni ograji zbirnega centra v predlogu sprememb OPN-3. S prejetjem sprememb OPN, bi občina lahko pridobila potrebna dovoljenja za zbirni center kot jih predpisuje Gradbeni zakon. S tem bi postopek gradbene inšpekcije lahko ustavil. Na obstoječi lokaciji bi za lepši izgled zbirnega centra potrebovali le še nekaj montažnih objektov (šotorov), začasne priključke na javno infrastrukturo ali interno instalacijo parkirišča pa bi preuredili v trajne.

Zbirni center na kamionskem parkirišču je za mimoidoče skorajda neopazen. Da bi objekt opazili v smislu, da na njegovem območju zagledamo odpadke, je potrebno vstopiti na kamionsko parkirišče, viden pa je tudi z bližnjih kmetijskih zemljišč. Na drugi strani državne meje so 70 m proč nahajajo hlevi za živino, ki so jo včasih začasno puščali v njih ob prehodu državne meje, danes pa se ne uporabljajo več. Najbližji poslovni objekt je od zbirnega centra odmaknjen 150 m in po zagotovilih lastnikov, jih zbirni center popolnoma nič ne moti ali vznemirja. Najbližji

stanovanjski objekti so od zbirnega centra oddaljeni vsaj 800 m. Iz zbirnega centra se ne širi smrad, saj se biorazgradljivi kuhinjski odpadki v njem ne zbirajo, pretovarjajo ali predhodno skladiščijo, pač pa se smetarsko vozilo le stehta in odpelje odpadke v kompostarno. Z vidika obremenjevanja okolja so vsekakor bolj »problematična« tovorna vozila na parkirišču s svojimi izpusti, občasnim izpustom goriva in morebitnim tovorom, ki ga niti ne poznamo. Tovorna vozila velikokrat prevažajo tudi odpadke ali sekundarne surovine. Tovorna vozila, ki naše zbrane mešane odpadke odpeljejo v center za ravnanje z odpadki v Krško, na zunaj ne izgledajo nič drugače kot tista, ki recimo prevažajo hrano za ljudi. So navzven popolnoma čista.

Gradnja zbirnega centra na drugi lokaciji, ki še nima utrjene površine in urejene odvodnje padavinskih voda ter ostale komunalne infrastrukture, bi občino stala vsaj 700.000 EUR, bolj verjetno pa je, da bi se vrednost take naložbe gibala višje. Edina možna druga lokacija s prostorskega vidika je v predvideni poslovni coni Brežina v bližini čistilne naprave, vendar bi morala občina na tej lokaciji najprej pridobiti zemljišča, sprejeti nov OPPN in zgraditi potrebno infrastrukturo. Da bi poslovno cono Brežina urejali samo za potrebe občinskega zbirnega centra se mi zdi popolnoma neracionalno.

S tem, ko se občini ne omogoči, da pridobi vsa potrebna dovoljenja s področja gradnje objektov, se občino izpostavlja relativno velikemu tveganju, da gospodarska javna služba zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov ne bo kvalitetno in stroškovno učinkovito organizirana. Z vse večjo draginjo, ki se nam napoveduje, se mi zdi zatiskanje oči pred komunalnimi odpadki, ki jih sami povzročamo in smo zanje dolžni sami poskrbeti, precej neodgovorna zadeva, za katero sam kot župan ne morem prevzeti odgovornosti. Občinska uprava in režijski obrat že dve leti dokazujeta, da sta sposobna gospodarsko javno službo veliko bolj kvalitetno izvajati in z nižjimi stroški, kot potencialni koncesionar.

mag. Milan Turk
župan

Na podlagi 15. člena Statuta Občine Šempeter - Vrtojba (Uradni list RS, št. 5/2018) je Občinski svet Občine Šempeter - Vrtojba na ___ seji, dne _____, sprejel

SKLEP

1.

Občinski svet sprejme informacijo o umestitvi zbirnega centra za zbiranje komunalnih odpadkov v Občini Šempeter - Vrtojba v Občinski prostorski načrt.

2.

Ta sklep prične veljati takoj.

Številka: 3541-1/2023-
Šempeter pri Gorici, _____

Župan
Občine Šempeter - Vrtojba
mag. Milan Turk